

LIETUVOS POLICIJOS DARBUOTOJŲ ETIKOS KODEKSAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Lietuvos policijos darbuotojų etikos kodekso (toliau – Kodeksas) paskirtis – apibrėžti policijos darbuotojų veiklos ir elgesio principus, pamatines nuostatas, kurių turi laikytis kiekvienas policijos pareigūnas, kitas valstybės tarnautojas ir darbuotojas, dirbantis pagal darbo sutartį, vykdydamas tarnybines (darbo) pareigas, įgyvendindamas teises, taip pat tvarkydamas savo privatų gyvenimą tiek, kiek tai gali turėti įtakos jo, kaip pareigūno, valstybės tarnautojo ar kito policijos darbuotojo, reputacijai ir policijos autoritetui.

2. Kodekso tikslas – suteikti policijos darbuotojams dorovinius orientyrus, ugdyti jų dorovinės atsakomybės jausmą ir skatinti prisidėti prie dorovinių santykių kūrimo, įtvirtinimo ir puoselėjimo policijos sistemoje ir visuomenėje, stiprinant teigiamą policijos įvaizdį.

3. Kodeksas parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos Konstitucija, Lietuvos Respublikos vidaus tarnybos statutu, Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymu, Valstybės tarnautojų veiklos etikos taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. birželio 24 d. nutarimu Nr. 968 „Dėl Valstybės tarnautojų veiklos etikos taisyklių patvirtinimo“, Europos Tarybos Ministrų Komiteto rekomendacija Nr. REC (2001)10 valstybėms narėms dėl Europos policijos etikos kodekso (kartu su aiškinamuoju memorandumu) (toliau – Europos Tarybos Ministrų Komiteto rekomendacija), kurią Lietuvos policijos bendruomenė pripažįsta kaip taikytiną tiesiogiai.

4. Kodekse vartojamos sąvokos:

4.1. **Darbuotojai** – policijos įstaigose dirbantys statutiniai ir kiti valstybės tarnautojai, taip pat darbuotojai, dirbantys pagal darbo sutartis.

4.2. **Pareigūnas** – statutinis valstybės tarnautojas.

4.3. **Privatus gyvenimas** – asmens pažiūros, įsitikinimai, gyvenimo būdas, įpročiai, taip pat ryšiai su kitais asmenimis bei elgesys virtualioje erdvėje.

4.4. **Valstybės tarnautojas** – karjeros ar kitas valstybės tarnautojas (išskyrus statutinį), kuris eina pareigas policijos įstaigoje.

II SKYRIUS POLICIJOS DARBUOTOJŲ VEIKLOS ETIKOS PRINCIPAI

5. Policijos darbuotojų veiklos ir profesinė etika grindžiama šiais veiklos ir elgesio principais: pagarbos žmogui ir valstybei, teisingumo, atsakomybės, lojalumo, nesavanaudiškumo, sąžiningumo, nešališkumo, padorumo, politinio neutralumo, pavyzdingumo, viešumo ir skaidrumo. Valstybės tarnautojų (išskyrus statutinių) veiklos ir tarnybinės etikos principai taip pat yra nustatyti Valstybės tarnybos įstatyme.

6. Policijos darbuotojas, vadovaudamasis minėtais veiklos ir elgesio principais, privalo laikytis šių nuostatų:

6.1. ginti ir gerbti kiekvieno žmogaus garbę ir orumą bei pagrindines teises ir laisves, netoleruoti žeminančio elgesio;

6.2. būti humaniškas, stengtis padėti kiekvienam asmeniui, kuriam reikalinga pagalba, suteikti žmonėms objektyvią ir visapusišką informaciją apie jų teises, pareigas, galimybes, nedarydamas įtakos galimam apsisprendimui ir interesams;

6.3. laikytis bendravimo kultūros, vykdydamas tarnybines (darbo) pareigas bendrauti dalykiškai ir santūriai, visais atvejais išlikti mandagus ir taktiškas, elgtis pagarbiai;

6.4. reikšdamas asmenines politines pažiūras ir įsitikinimus, neskatinti policijos bendruomenės, kitų socialinių grupių ir visuomenės supriešinimo, nesantaikos kurstymo;

6.5. teikdamas oficialius ir (ar) viešus komentarus policijos įstaigos (-ų) vardu apie policijos veiklą, uždavinių įgyvendinimą, nereikšti asmeninės nuomonės, jeigu ji yra nesuderinama su policijos įstaigos (-ų) tikslais, pozicija ar interesais;

6.6. būti tolerantiškas, viešai nereikšti asmeninių simpatijų ar antipatijų vadovams, pavaldiniams, kolegoms, visuomenės veikėjams, visada išlikti objektyvus ir nešališkas;

6.7. priimdamas sprendimus būti teisingas ir nešališkas, užtikrinti, kad jo priimami sprendimai būtų teisėti ir objektyvūs, asmeniškai už juos atsakyti ir būti pasirengęs pateikti jų priėmimo motyvus;

6.8. nepiktnaudžiauti policijos pareigūno ar kito policijos darbuotojo statusu, nenaudoti jo asmeniniams interesams, tarnybinį ar darbo pažymėjimą naudoti tik vykdant tarnybines (darbo) pareigas teisės aktų nustatyta tvarka;

6.9. netoleruoti kolegų daromų teisės pažeidimų ir elgesio, nesuderinamo su šio Kodekso ar kitų teisės aktų reikalavimais, apie sprendimus, kurie prieštarauja teisės aktams, pranešti tiesioginiam vadovui arba kitiems kompetentingiems subjektams;

6.10. asmeniškai informuoti kolegas apie pastebėtas jų daromas ar padarytas klaidas, savo pastabas pateikti korektiškai, esant poreikiui, suteikti pagalbą arba pateikti konstruktyvius siūlymus;

6.11. neskatinti ir netoleruoti konfliktinių situacijų kolektyve, kilusius nesutarimus spręsti diplomatiškai, aptariant juos tarpusavyje arba kreipiantis į kompetentingus subjektus, galinčius padėti.

7. Policijos darbuotojas, laikydamasis aptartų nuostatų, taip pat nuostatų, kurios nėra įsakmiai įvardytos, tačiau konkrečioje situacijoje pagal visuotinai priimtinas elgesio normas turėtų būti pasirenkamos kaip teisingo ir etiško elgesio modelis, turi vadovautis šiais moraliniais orientyrais:

7.1. saugoti profesinę garbę ir elgtis taip, kad savo elgesiu ar veiksmais nediskredituotų savo vardo, policijos pareigūno, valstybės tarnautojo ar kito policijos darbuotojo statuso ir policijos autoriteto;

7.2. visada atminti, kad savo elgesiu ir veiksmais jis rodo pavyzdį ir kad pagal jo elgesį bei įvaizdį sprendžiama apie visą policijos sistemą, jos pareigūnus ir kitus darbuotojus.

III SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

8. Laikytis šio Kodekso nuostatų yra kiekvieno policijos darbuotojo pareiga ir garbės reikalas.

9. Šio Kodekso nuostatų laikymąsi pagal kompetenciją prižiūri ir jų pažeidimus nagrinėja Policijos departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos policijos darbuotojų etikos komisija ir policijos įstaigų vadovų įsakymais sudarytos policijos įstaigų etikos komisijos (toliau – Etikos komisijos).

10. Šio Kodekso nuostatų pažeidimai nagrinėjami atsižvelgiant į Vidaus tarnybos statuto (tik pareigūnų), Valstybės tarnybos įstatymo, Valstybės tarnautojų veiklos etikos taisyklių (tik valstybės tarnautojų, išskyrus statutinių), Europos Tarybos Ministrų Komiteto rekomendacijos, taip pat kitų su nagrinėjama situacija susijusių teisės aktų reikalavimus, o atsakomybės klausimas sprendžiamas vadovaujantis Etikos komisijų nuostatais.

11. Šio Kodekso pažeidimo konstatavimas savaime nesudaro pagrindo konstatuoti tarnybinio nusižengimo ar darbo pareigų pažeidimo.

12. Darbuotojo veiksmai ar neveikimas, kuriais nusižengiama etikos principams ir kurie turi tarnybinio nusižengimo, darbo pareigų pažeidimo ar nusikalstamos veikos požymių, tiriami ir atsakomybė už juos taikoma teisės aktų nustatyta tvarka.
